

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΠΙΣΤΕΥΩ
ή προσδοκία

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ-ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ

ΣΤΕΛΛΑ ΠΛΑΤΑΡΑ

Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΒΑΒΕΛ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά πως η Εκκλησία είναι η Κιβωτός που μας σώζει από την αμαρτία. Μέσα σ' αυτήν συνυπάρχουμε όντας πολύ διαφορετικοί αλλά και ενωμένοι μεταξύ μας με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο άνθρωπος όπως τον έπλασε ο Θεός, και το κατόντημά του.
- Απόφαση του Θεού να δώσει ένα τέλος στη δυστυχία και την αμαρτία.
- Ειδοποίηση στο δίκαιο Νώε και την οικογένειά του.
- 100 χρόνια κατασκευής της Κιβωτού- παράλληλα κήρυγμα Νώε και αδιαφορία των ανθρώπων.
- Θαυματουργική είσοδος των ζώων ανά ζεύγη στην Κιβωτό.
- Είσοδος οικογένειας· ο Θεός κλείνει την πόρτα.
- 40 ημέρες και νύχτες άγριας καταιγίδας-Θάνατος των ανθρώπων και των ζώων.
- 150 ημέρες (5 μήνες) σταθερή ποσότητα του νερού-έπειτα σταδιακή υποχώρηση.
- Προσάραξη στα όρη Αραράτ.
- Αποστολή κόρακα και 3 φορές της περιστεράς· την 3η φορά κλαδί ελιάς.
- 1 χρόνο μετά την αρχή του κατακλυσμού έξοδος από την Κιβωτό.
- Θυσία ευγνωμοσύνης, Ουράνιο τόξο. Κιβωτός προτύπωση της Εκκλησίας.
- Αύξηση των ανθρώπων.
- Απόφαση για το χτίσιμο του πύργου της Βαβέλ-επικίνδυνος εγωισμός.
- Σύγχυση των γλωσσών-αντίθεση με την Πεντηκοστή.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Ο Θεός, παντογνώστης και Κύριος όλης της δημιουργίας, δεν ξέχασε ποτέ πώς έπλασε το αγαπημένο Του παιδί, τον άνθρωπο: ικανό ν' αγαπά, να φροντίζει τον κόσμο και να ζει αιώνια. Καθόλου δεν επιθυμούσε να τον βλέπει να υποφέρει από την κακία και την αμαρτία. Μα όσο περνούσαν οι αιώνες οι άνθρωποι αυξάνονταν και μαζί τους μεγάλωνε και ο εγωισμός τους. Γίνονταν όλο και περισσότερο άδικοι και δυστυχισμένοι και με πείσμα επέμεναν σ' αυτήν την αφύσικη και παράλογη ζωή. Είχε έρθει η στιγμή για τη μεγάλη απόφαση του Θεού να βάλει ένα τέλος πριν χαθεί εντελώς η ελπίδα· και αυτή Του την απόφαση την εμπιστεύτηκε στο μόνο πιστό και δίκαιο οικογενειάρχη που είχε απομείνει, το Νώε.

Τρία μεγάλα πια αγόρια είχε ο Νώε πριν ακούσει τις οδηγίες του Θεού για το πώς ακριβώς θα ετοίμαζε την Κιβωτό. Μέσα της θα έμπαινε η οικογένειά του και οι οικογένειες των παιδιών του, του

Σημ, του Χαμ και του Ιάφεθ. Τόσο μεγάλη ήταν η κατασκευή της που 100 χρόνια χρειάστηκαν για να την φτιάξουν. Κανείς από τους χιλιάδες γείτονες και περαστικούς δεν έδωσε σημασία στο κήρυγμά του, πως, δηλαδή, ο Θεός θα επέτρεπε για πρώτη φορά κατακλυσμό και πως μόνο όσα πλάσματα έμπαιναν στην Κιβωτό θα σώζονταν. Μα ο Νώε συνέχιζε το έργο του με υπομονή και στην πίστη του χρωστάμε όλοι το δώρο της ζωής που μας χαρίστηκε.

Θυμάστε πως τα ζώα είχαν παρουσιαστεί ήμερα στον Αδάμ για ν' ακούσουν τ' όνομά τους; Θαύμα ήταν πώς σε μια άγρια και επαναστατημένη πια φύση, όλα τα είδη των ζώων πλησίασαν σε ζευγάρια την Κιβωτό και υπάκουα τοποθετήθηκαν όπου ο Νώε τα οδήγησε. Τροφή αρκετή για όλους είχε μαζευτεί, όπως ο Κύριος είχε συμβουλέψει και μόλις η πιστή οικογένεια μπήκε μέσα, με τη φροντίδα Του έκλεισε η μοναδική πόρτα του τεράστιου πλοίου που θα έσωζε τη ζωή και την ελπίδα.

Σαράντα ημέρες και σαράντα νύχτες άγριας καταιγίδας και πλημμύρας όλων των πηγών της γης ακολούθησαν. Πεδιάδες και βουνά σκεπάστηκαν από νερό ενώ άνθρωποι και ζώα πνίγηκαν. Επί πέντε μήνες η Κιβωτός έπλεε σε μια τεράστια θάλασσα και οι επιβάτες της καρδιοχτυπώντας άκουγαν, χωρίς ευτυχώς να βλέπουν, την καταστροφή. Μα ο Θεός είχε υποσχεθεί τη σωτηρία στα πλάσματά Του και επέτρεψε στα νερά να υποχωρήσουν σιγά-σιγά, ώσπου η Κιβωτός άραξε στα βουνά Αραράτ. Ο κόρακας που έστειλε αρχικά ο Νώε δεν ξαναγύρισε αλλά αργότερα το περιστέρι πέταξε 3 φορές μέχρι να βρει ένα κλαδάκι ελιάς και να σημάνει έτσι την ειρήνη της δημιουργίας. Ένας χρόνος είχε συνολικά περάσει ώσπου ο Θεός να δώσει την εντολή ν' ανοίξει η πόρτα και όλοι να πατήσουν στη στεγνή πια γη.

Θυσία ευγνωμοσύνης αφιέρωσε τότε ο Νώε με την οικογένεια του στον Κύριο. Η Κιβωτός τους είχε σώσει μέσα στο νερό, προεικονίζοντας την Εκκλησία μας, στην οποία μπαίνουμε όλοι, τόσο διαφορετικοί μεταξύ μας, για να σωθούμε από τον κατακλυσμό του εγωισμού και της αμαρτίας με το Άγιο Βάπτισμα. Το ουράνιο τόξο φάνηκε σαν σημάδι της υπόσχεσης του Θεού πως δε θα ξαναγίνει ποτέ πια κατακλυσμός και πως οι άνθρωποι θ' αυξάνονταν σ' όλη τη γη, τρώγοντας από τους καρπούς της και από τα ζώα που θα κυνηγούσαν. Ήταν μια ακόμα ευκαιρία, μια και όλοι μιλούσαν την ίδια γλώσσα, να προσπαθήσουν να ζήσουν με ταπείνωση και αδελφωμένοι.

Πριν από χρόνια οι αρχαιολόγοι είπαν πως ίσως ανακάλυψαν τα ερείπια ενός ξακουστού πύργου που χτίστηκε λίγο μετά τα χρόνια του κατακλυσμού. Υπερήφανοι τεχνίτες τον ξεκίνησαν διψώντας για εξουσία και φιλοδοξώντας να φτάσουν έως τον ουρανό. Κάθε σύγχρονος επιστήμονας θα τους έλεγε πως αυτό είναι αδύνατον και πως κινδύνευαν να σκοτωθούν σ' αυτή τους την προσπάθεια. Ο Θεός όμως έβλεπε και τον άλλον κίνδυνο στις ψυχές τους, έτσι όπως δυνάμωνε ο εγωισμός και η φαντασιοπληξία τους. Στην Κιβωτό της Εκκλησίας μας γινόμαστε όλοι αδέρφια, όποια γλώσσα και αν μιλάμε, όπως την ημέρα της Πεντηκοστής που οι Απόστολοι δίδαξαν σ' όλες τις φυλές με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος. Γίνεται, δηλαδή, το αντίθετο απ' ό,τι συνέβη τότε στον πύργο της Βαβέλ, που ο Κύριος έφερε ασυνεννοησία ανάμεσα στους αλαζόνες χτίστες, χωρίζοντας έτσι τις ανθρώπινες γλώσσες.

Δε θα περνούσαν όμως ευτυχώς πολλές γενιές μέχρι η πίστη στο Θεό ν' ανθίσει ξανά στο πρόσωπο ενός ταπεινού ανθρώπου, του Αβραάμ.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Όπως η ζωή σώθηκε στα χρόνια του κατακλυσμού μέσα στην Κιβωτό έτσι και εμείς μετά την Πεντηκοστή σωζόμαστε ενωμένοι, μακριά από την ασυνεννοησία εκείνων που έχτιζαν τον πύργο της βαβέλ, μέσα στην Εκκλησία.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ο Θεός ποτέ δεν ξεχνά τον άνθρωπο και η Αγάπη Του δεν επηρεάζεται από τη δική μας αμαρτία ή αδιαφορία για το θέλημά Του.
- Κίνητρο για κάθε ενέργεια του Θεού, έστω και την πιο αυστηρή ή ακατανόητη, είναι πάντοτε η Αγάπη Του και η επιθυμία Του να μην υποδουλωνόμαστε όλο και περισσότερο στον καταχραστή της ελευθερίας μας διάβολο.
- Οι συνέπειες της αμαρτίας μας ταλαιπωρούν και τη φύση, όπως π.χ. το γεγονός του κατακλυσμού. Αυτό το ζούμε πολύ έντονα και σήμερα που η ανθρώπινη εγωιστική χρήση του περιβάλλοντος έχει τραγικές επιπτώσεις.
- Ο Θεός πάντοτε δίνει χρόνο και αφορμές για μετάνοια, χρησιμοποιώντας ως όργανά Του πιστούς και θαρραλέους ανθρώπους όπως ο Νώε (εορτάζει την Κυριακή των Προπατόρων).
- Η φύση υπακούει τους Αγίους, γιατί σ' αυτούς αναγνωρίζει ξανά την εικόνα του Δημιουργού της. Έτσι τα ζώα υπάκουσαν στο δίκαιο Νώε, μπήκαν και συμβίωσαν επί ένα χρόνο στην Κιβωτό.
- Η Κιβωτός προτυπώνει την Εκκλησία μας, αφού σ' αυτήν διασώθηκε η ζωή μέσα στο νερό (ξύλο της Κιβωτού→Σταυρός, νερό→Αγ. Βάπτισμα).
- Το ουράνιο τόξο ενδεχομένως να προϋπήρχε ως φυσικό φαινόμενο αλλά χρησιμοποιείται από εδώ και πέρα ως σημείο της υπόσχεσης του Θεού να μην επιτρέψει ξανά κατακλυσμό.
- Το μέτρο της σύγχυσης των γλωσσών ήταν πάλι μια ένδειξη της Αγάπης του Θεού, γιατί έτσι έδωσε τέλος σ' ένα έργο που μόνο κίνδυνο και εγωισμό μπορούσε να προκαλέσει.
- Το αντίθετο συνέβη στην Πεντηκοστή όπου όλοι ξεπέρασαν τα γλωσσικά εμπόδια στην ενότητα και τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Χρειάζεται προσοχή όταν αφηγούμαστε στα παιδιά συμβάντα όπως ο κατακλυσμός, η σύγχυση των γλωσσών, η καταστροφή των Σοδόμων και άλλα «σκληρά» γεγονότα της Παλαιάς Διαθήκης. Σκληροί ήταν και οι άνθρωποι τότε, πριν ακόμη τη γέννηση του Χριστού και την εποχή της Χάριτος. Ο Θεός μπορεί να φαίνεται ιδιαίτερα αυστηρός σε τέτοιες ενέργειες, όμως μέσα στη ζωή της Εκκλησίας έχουμε ζήσει την Αγάπη και το έλεός Του και ξέρουμε πως αυτές είναι οι αιτίες των αποφάσεών Του. Όλες οι ψυχές όσων πέθαιναν σ' αυτές τις καταστροφές ή τους πολέμους διαφυλάσσονται από χειρότερες πράξεις που θα τους έκαναν ίσως ανίκανους ν' ακούσουν το κήρυγμα του Χριστού μας κατά τις 3 ημέρες που έμεινε κοντά στους νεκρούς πριν την Ανάστασή Του και να σωθούν.
- Τα παιδιά ίσως έχουν ακούσει και άλλες μυθικές διηγήσεις για τον κατακλυσμό (όπως αυτή της ελληνικής μυθολογίας με το Δευκαλίωνα και την Πύρρα). Πραγματικά σε όλες τις αρχαίες θρησκείες και παραδόσεις γινόταν μνεία του κατακλυσμού, πράγμα που αποδεικνύει πως ήταν ιστορικό γεγονός και είχε διατηρηθεί στη μνήμη των ανθρώπων. Η Αγία Γραφή, βέβαια, μας διασώζει την αληθινή έκβαση των γεγονότων και αυτό αποτελεί θέμα πίστεως.
- Ζούμε σε εποχές που ανθούν διακρίσεις βασιζόμενες στη φυλή, τη γλώσσα, τη θρησκεία κλπ. Είναι πολύ σημαντικό τα παιδιά να νιώθουν ως μέλη της Εκκλησίας πως μέσα σ' αυτήν είμαστε όλοι ισότιμοι και μιλάμε τη γλώσσα του Αγίου Πνεύματος που μας κάνει αδέρφια παρά τη διαφορετικότητά μας. Αυτή την αποκάλυψη του Θεού κηρύττουμε και γι' αυτό δεχόμαστε όλους με αγάπη, σεβόμενοι την ελευθερία τους, χωρίς να κάνουμε όμως ποτέ υποχωρήσεις ως προς την Αλήθεια.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γένεσις (6,9 - 9, 17 και 11, 1-9).
- ▶ Γένεσις, Μελέτη Παλαιάς Διαθήκης (6,9 - 9, 17 και 11, 1-9). Υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιερά Μητρόπολις Πειραιώς 1985.
- ▶ Γένεσις 1Α, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης (6,9 - 9, 17 και 11, 1-9). Υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιανουάριος 1986, Πειραιεύς.
- ▶ Θηρία στον Κήπο των Αγίων, Αικατερίνης Χιόνη, ΑΘΗΝΑ 2008.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὸ στερέωμα, τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιθότων, στερέωσον Κύριε τὴν Ἐκκλησίαν, ἥν ἐκτίσω, τῷ τιμίῳ σου αἵματι.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΙΒΩΤΟΣ

Μες στ' αγριοκαίρια, σ' αστραπές και καταιγίδες,
σε θάνατο κατακλυσμό και χάος
έφτιαξε ο Νώε κιβωτό.

Μες στα σκοτάδια, στην κακία και στην πλάνη
χάρισ' ο Κύριος κιβωτό στην πλάση,
ουράνια χάρη και χαρά.

Στην κιβωτό μας, του Χριστού την εκκλησία
ζούμε μ' ελπίδα και με φως ζωσμένοι,
Νώε κι εμείς μες στη ζωή.

Δος της Χριστέ μου, μες στην μπόρα και στη δίνη,
Πνεύμα Θεού, παρηγοριάς γαλήνη,
το περιστέρι της χαράς. (τρεις)

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

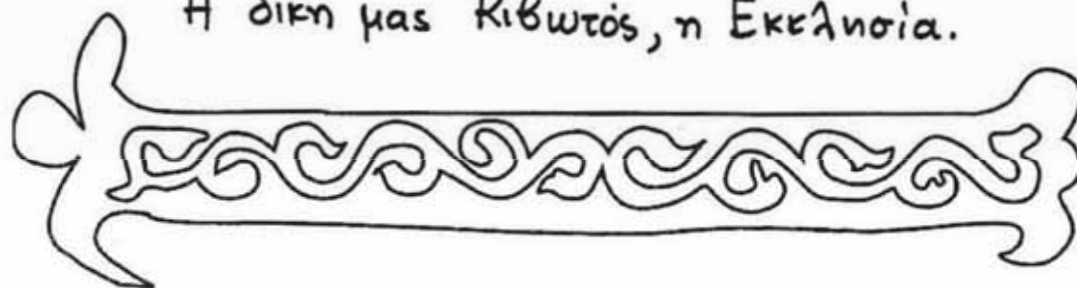
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΚΑΡΕΚΛΕΣ

Το γνωστό παιχνίδι που πάντα κερδίζει τα παιδιά. Οι κανόνες πολύ απλοί: ο αριθμός των καρεκλών είναι πάντα κατά μία καρέκλα μικρότερος από τον αριθμό των παιδιών. Η επιλογή της μουσικής είναι δική σας και ωραίο θα ήταν να βάλετε τα παιδιά να τραγουδούν όλα μαζί. Όσο η μουσική παίζει ή ενώ τραγουδούν, τα παιδιά γυρίζουν γύρω από τις καρέκλες. Όταν η μουσική σταματά ή μόλις χτυπήσει παλαμάκια ο κατηχητής και σταματήσει το τραγούδι, τα παιδιά πρέπει να καθίσουν. Όποιος δεν προλάβει να κάτσει βγαίνει από το παιχνίδι και συνεχίζουμε αφαιρώντας μια καρέκλα. Νικητής είναι όποιος απ' το τελευταίο ζευγάρι παιδιών προλάβει να κάτσει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Η δική μας Κιβωτός, η Εκκλησία.

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

4

Συμπληρώστε τις λέξεις στην ακροστιχίδα:

_ Κ _ _ _ _ _
_ _ Ι _
_ Β _ _ _ _
_ Ω _
_ _ _ _ Τ
_ _ _ _ Ο _ _
_ _ _ Σ _ _ _

1. Η κιβωτός που μας σώζει.
2. Το κλαδί που έφερε το περιστέρι ήταν από ...
3. Ο πύργος ήταν της ...
4. Ζούσε σύμφωνα με το θέλημα του Θεού.
5. Το βουνό όπου στάθηκε η κιβωτός.
6. Η μέρα που ιδρύθηκε η Εκκλησία μας.
7. Το πάθος που είχαν οι άνθρωποι, όταν αποφάσισαν να χτίσουν τον πύργο.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!